

XIVè Premi Agustí Juandó i Royo 2020

Tortosa, 18 d'octubre de 2020

DISCURS DEL GUARDONAT JOAN PERARNAU I MOYA

President de l'Audiència de Tarragona

Hble. Consellera de Justícia,
Il·lma. Alcaldessa,
Excma. Presidenta del Consell de l'Advocacia Catalana,
Excma. Degana del Col·legi d'Advocats i Advocades de Tortosa,
Excm. President de la Comissió de Llengua del Consell de l'Advocacia Catalana,
Il·lm. autoritats,
Senyores i senyors,
I una especial salutació per al meu company de guardó,

Vull començar amb el meu sincer agraïment al Consell de l'Advocacia Catalana per aquest guardó. Per moltes raons, però per dues en especial: la primera, per qui me'l dona, els advocats, col·lectiu a qui sempre he apreciat i respectat, especialment des que de ben jove vaig ser conscient que jo no serviria per ser-ho, la qual cosa va fer que incrementés encara més la meva valoració d'aquesta professió. La segona raó és perquè en gairebé 25 anys treballant de jutge, col·lectiu del qual em sento molt orgullós, és el primer guardó que rebo en relació amb la meva tasca com a tal, sent el tercer jutge que el rep. Per tant, imaginin la gran il·lusió que em fa.

Sense voler allargar-me, perquè no és el moment, sí que voldria fer, però, algunes reflexions sobre la utilització de l'idioma català pels jutges i, en general, per l'Administració de justícia, tot i que segurament diré obvietats.

En aquest tema tothom sap quina és la realitat. I aquesta realitat és l'anormalitat, sobre tot pel que fa a les actuacions escrites i, en concret, a la més important d'elles, que és la sentència. Anormalitat perquè l'ús de l'idioma català a la justícia és molt inferior al seu ús quotidià, al seu ús social. Ho demostra el fet que les sentències dictades en català no arribin al 10% del total (l'any passat, el 2019, de 245.265 sentències dictades pels 832 jutges de Catalunya, tan sols varen ser en idioma català 20.750, un 8,5%). És, a més, en aquestes meravelloses Terres de l'Ebre on menys sentències en català es dicten de tot Catalunya: l'any passat tan sols un 3,7% varen ser en català. Per províncies, la de Tarragona, la meva, és la cuera de tot Catalunya: mentre que a la de Girona un 15% de les sentències varen ser en català, a la de Lleida el 12% i a la de Barcelona el 8%, a la de Tarragona tan sols ho varen ser el 4,65%. És veritat també que l'increment més important en percentatge de sentències en català s'ha produït a la província de Tarragona, perquè l'any 2018 es dictaven l'1,9% de sentències en català a les Terres de l'Ebre i el 4% al Camp de Tarragona. L'anormalitat és, doncs, manifesta.

Quines són les raons d'aquests percentatges? Al meu parer dues: la primera, que un percentatge molt alt de jutges són de fora de Catalunya i el seu idioma és el castellà. I ningú pot esperar que es posin a fer sentències en català, excepte en raríssimes excepcions, més encara quan molts venen per estar aquí solament un any o dos. La segona, que, com a cos estatal que som, l'oposició s'estudia en castellà, perquè els exàmens són en aquest idioma, igual que a l'Escola

Judicial, la qual cosa fa que quan un jutge es posa a treballar li sigui molt més fàcil fer-ho en castellà.

Què es pot fer? Al meu parer, l'actuació s'ha de centrar en els jutges que dominen l'idioma català, perquè són els que poden treballar en aquest idioma. De fet, l'únic mèrit que en aquest tema puc tenir jo és haver pres aquesta decisió: jo vaig començar a treballar com a jutge exclusivament en castellà, perquè m'era el més còmode, i, en un moment donat, fa ja més de 20 anys, vaig decidir treballar també en català. Per tant, hem de seduir, de convèncer, els jutges que coneixen el català perquè l'utilitzin, perquè puguin prendre la mateixa decisió que jo, i altres jutges, varem prendre en el seu moment.

D'altra banda, vist l'alt nombre de jutges provinents de fora de Catalunya que seguiran dictant, com és lògic, sentències en castellà, i davant la perspectiva que l'anormalitat segueixi durant molts anys, al meu parer, s'hauria d'estudiar de fer la notificació de la sentència, almenys de la sentència, en els dos idiomes, excepte que les parts no ho vulguin. Aquesta actuació, avui dia, els mitjans tecnològics ja la fan possible.

No vull parlar, però, solament dels jutges, perquè l'Administració de justícia està integrada també per altres col·lectius essencials, com sou els advocats i el funcionariat, els quals han de tenir també un paper cabdal si volem que es normalitzi l'idioma català en l'Administració de justícia. L'increment de presentació de demandes i escrits en català, i l'increment de resolucions processals de tràmit en català (que varen ser l'any passat el 40% a la província de Girona, però tan sols el 10% a la de Tarragona) és totalment necessari. Com ho és el manteniment de la bona tasca que fa al respecte el Departament de Justícia, amb l'oferta de cursos de llengua catalana i de llenguatge jurídic, la traducció de documents, les bases de dades de legislació en català (hi ha més de 300 lleis en idioma català a la base de dades), els nous programes de tramitació processal —com l'EJCAT—, que permet fer l'opció lingüística prement una mera tecla, etc. Sí que voldria demanar al Departament de Justícia, però, que donés major publicitat a totes aquestes eines, perquè tothom en tingui ple coneixement, ja que són molts encara els que no les coneixen.

Finalment, el ciutadans, als quals servim, han de ser informats amb claredat dels seus drets lingüístics, del seu dret a dirigir-se i relacionar-se amb la justícia amb l'idioma que vulguin, sense que mai hagin de tenir cap mena de desconfiança, ni puguin patir mai cap mena de perjudici. L'increment de l'ús de l'idioma català, sens dubte, aproparà molts ciutadans, als quals estem per servir.

En aquest camí estem plenament implicats els que formem part del govern judicial, que, entre moltes altres coses, any rere any, recordem als jutges i magistrats que venen a Catalunya l'obligació que tots tenim de respectar els drets lingüístics. En aquest camí sempre m'hi trobareu a mi, perquè penso que, en aquest món globalitzat, tan sols prosperaran els idiomes que siguin capaços de ser utilitzats ordinàriament com a llenguatge tècnic, com ho és també el llenguatge tècnic jurídic que nosaltres fem.

I com que estem en aquestes terres, vull acabar citant el lingüista i jurista, entre moltes altres coses, Antoni Rovira i Virgili, un dels tarragonins més il·lustres, i que, per cert, va escriure el seu primer article en català a un setmanari que es deia *La Justícia*. Rovira i Virgili deia que: "Per als catalans, la nostra llengua també és la sang del nostre esperit. De tot el patrimoni que en aquest món tenim, cap tresor estímem tant com la nostra llengua".

Moltes gràcies.